

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-106-02

Druk nr 588

Warszawa, 6 czerwca 2002 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o udostępnianiu informacji gospodarczej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A
z dnia2002 r.
o udostępnianiu informacji gospodarczej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady i tryb udostępniania przez przedsiębiorców danych dotyczących wiarygodności płatniczej innych przedsiębiorców i konsumentów, w szczególności danych o zwłoce w realizacji zobowiązań pieniężnych, osobom trzecim nieoznaczonym w chwili przeznaczania tych danych do udostępniania.

Art. 2.

1. Przez informację gospodarczą rozumie się następujące dane:

- 1) dotyczące podmiotu będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej:
 - a) oznaczenie,
 - b) siedziba,
 - c) numer, pod którym podmiot wpisany jest do właściwego rejestru wraz z oznaczeniem sądu rejestrowego,
 - d) numer NIP,
 - e) numer REGON,

f) imiona i nazwiska osób wchodzących w skład organów zarządzających, prokurentów i pełnomocników podmiotu,

2) dotyczące osoby fizycznej:

- a) imiona i nazwisko,
- b) adres miejsca zameldowania na pobyt stały lub czasowy,
- c) numer PESEL,
- d) seria i numer dowodu osobistego,
- e) data urodzenia,

- oraz w przypadku przedsiębiorcy:

- f) oznaczenie,
- g) siedziba,
- h) numer NIP,
- i) numer REGON,
- j) numer wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz organ ewidencyjny,

3) dotyczące zobowiązania pieniężnego:

- a) tytuł prawny,
- b) kwota i waluta,
- c) termin powstania,
- d) kwota zaległości w płatnościach wymagalnych,
- e) termin powstania zaległości w płatnościach wymagalnych,
- f) stan postępowań dotyczących zobowiązania, w tym informacja o orzeczeniach sądowych,
- g) informacja w przedmiocie kwestionowania przez dłużnika istnienia całości lub części zobowiązania,

- h) data wysłania wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem nazwy i adresu siedziby biura, któremu dane będą przekazane,
- 4) dotyczące posłużenia się podrobionym lub cudzym dokumentem:
- a) nazwa dokumentu,
 - b) numer dokumentu,
 - c) data wystawienia dokumentu,
 - d) nazwa i adres siedziby podmiotu wskazanego w dokumencie jako jego wystawca,
 - e) imiona i nazwisko osoby, której dokument dotyczy,
 - f) okoliczności posłużenia się dokumentem.
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 1) konsumentie – rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego oraz członka spółdzielni mieszkaniowej posiadającego prawo do lokalu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 57, poz. 601 i Nr 154, poz. 1802),
 - 2) przedsiębiorcy - rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2) oraz spółdzielnię mieszkaniową działającą w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych swoich członków,
 - 3) umowie o kredyt konsumencki – rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081),

- 4) udostępnianiu danych – rozumie się przez to przekazywanie przez przedsiębiorcę danych, o których mowa w ust. 1, do biura informacji gospodarczej oraz ujawnianie tych danych przez biuro informacji gospodarczej.

Rozdział 2

Biura informacji gospodarczej

Art. 3.

Udostępnianie danych, o którym mowa w art. 1, następuje wyłącznie za pośrednictwem biur informacji gospodarczej, chyba że przepisy prawa przewidują inny tryb udostępniania danych.

Art. 4.

1. Biuro informacji gospodarczej, zwane dalej „biurem”, może zostać utworzone wyłącznie w formie spółki akcyjnej, o kapitale zakładowym nie mniejszym niż równowartość w złotych polskich kwoty 1 000 000 euro.
2. Akcje biura powinny być akcjami imiennymi, obejmowanymi wyłącznie za wkłady pieniężne i opłaconymi w całości przed zarejestrowaniem biura.
3. W skład organów biura nie mogą wchodzić osoby karane za przestępstwa popełnione z winy umyślnej.
4. Przedmiotem działalności gospodarczej biura może być wyłącznie pośrednictwo w udostępnianiu danych, o których mowa w art. 1.
5. Biuro jest obowiązane używać w swojej firmie wyrazów „biuro informacji gospodarczej”.
6. Zakazane jest używanie wyrazów „biuro informacji gospodarczej” w oznaczeniu przedsiębiorców, którzy nie wykonują działalności gospodarczej określonej w ust. 4.
7. Biuro jest zobowiązane do ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej z tytułu naruszeń praw konsumenta lub przedsiębiorcy, określonych w ustawie.

8. W zakresie nieuregulowanym ustawą, do biura stosuje się przepisy ustawy z dnia 8 listopada 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1117).

Art. 5.

1. Zarząd biura uchwała regulamin zarządzania danymi określający szczegółowe zasady:
 - 1) przekazywania danych do biura,
 - 2) zabezpieczenia danych, z uwzględnieniem przepisów o ochronie danych osobowych,
 - 3) usuwania danych,
 - 4) ujawniania danych,
 - 5) prowadzenia rejestru zapytań, o którym mowa w art. 19,
 - 6) prowadzenia postępowania reklamacyjnego, o którym mowa w rozdziale 5.
2. Regulamin zarządzania danymi podlega zatwierdzeniu w drodze decyzji wydawanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki odmawia zatwierdzenia regulaminu zarządzania danymi, jeżeli zawiera on postanowienia sprzeczne z niniejszą ustawą lub przepisami odrębnymi.
4. Zatwierdzony regulamin zarządzania danymi ogłasza się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do wprowadzania i zatwierdzania zmian w regulaminie zarządzania danymi.
6. Biuro nie może podjąć działalności gospodarczej przed zatwierdzeniem regulaminu zarządzania danymi.

Art. 6.

1. Biuro podlega kontroli ministra właściwego do spraw gospodarki w zakresie zgodności wykonywanej działalności z ustawą i regulaminem zarządzania danymi.

2. Kontroli, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki dokonuje za pośrednictwem upoważnionych przez siebie osób, zwanych dalej „kontrolerami”.
3. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, kontrolerzy przeprowadzają na podstawie pisemnego upoważnienia ministra właściwego do spraw gospodarki.
4. Kontroler jest uprawniony do:
 - 1) wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie wykonywana jest działalność gospodarcza przez biuro, w dniach i godzinach, w których jest ona wykonywana lub powinna być wykonywana,
 - 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępnienia informacji mających związek z przedmiotem kontroli,
 - 3) dostępu do informacji prawnie chronionej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 39, poz. 462 oraz z 2001 r. Nr 22, poz. 247, Nr 27, poz. 298, Nr 56, poz. 580, Nr 110, poz. 1189, Nr 123, poz. 1353 i Nr 154, poz. 1800).
5. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności osoby zatrudnionej przez biuro, a w razie nieobecności takiej osoby – w obecności przywołanego świadka.
6. Kontroler sporządza protokół pokontrolny i przekazuje go ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.
7. Biuro ma prawo zgłoszenia uwag lub zastrzeżeń do protokołu pokontrolnego, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

Art. 7.

1. W razie stwierdzenia w wyniku kontroli naruszenia przepisów ustawy lub regulaminu zarządzania danymi, minister właściwy do spraw gospodarki, w drodze decyzji, nakazuje zarządowi biura usunięcie nieprawidłowości, określając termin wykonania.

2. Jeżeli biuro nie usunie nieprawidłowości w wyznaczonym terminie minister właściwy do spraw gospodarki może nałożyć na biuro karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej równowartości w złotych polskich kwoty 30 000 euro.
3. Jeżeli biuro nie usunie nieprawidłowości mimo nałożenia kary pieniężnej, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez biuro.
4. Prawomocny zakaz wykonywania działalności gospodarczej przez biuro skutkuje rozwiązaniem spółki.

Rozdział 3

Przekazywanie danych do biura informacji gospodarczej

Art. 8.

Przedsiębiorca może przekazywać do biura dane w celu ich ujawnienia, jeżeli zawarł z biurem umowę o udostępnianiu danych. Umowa ta powinna być sporządzona na piśmie, pod rygorem nieważności.

Art. 9.

1. Dane o zobowiązaniach konsumentów mogą przekazywać do biura wyłącznie następujący przedsiębiorcy:
 - 1) banki,
 - 2) oddziały banków zagranicznych,
 - 3) zakłady ubezpieczeń,
 - 4) pośrednicy ubezpieczeniowi,
 - 5) oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń,

- 6) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,
 - 7) przedsiębiorcy świadczący usługi leasingu,
 - 8) przedsiębiorcy świadczący usługi factoringu lub forfaitingu,
 - 9) operatorzy lub podmioty udostępniające usługi telekomunikacyjne,
 - 10) zakłady energetyczne,
 - 11) zakłady gazownicze,
 - 12) przedsiębiorcy zawierający w imieniu i na rzecz banków umowy kredytu ratalnego lub kredytu odnawialnego połączonego z kartą kredytową (instytucje pośrednictwa kredytowego),
 - 13) przedsiębiorcy wykonujący działalność w zakresie udzielania pożyczek pieniężnych, działający w formie spółek prawa handlowego,
 - 14) wydawcy kart kredytowych,
 - 15) spółdzielnie mieszkaniowe,
 - 16) dostawcy usług komunalnych,
 - 17) domy sprzedaży wysyłkowej,
 - 18) przedsiębiorcy świadczący usługi przewozu osób w regularnej komunikacji publicznej,
 - 19) domy maklerskie,
 - 20) towarowe domy maklerskie,
 - 21) zagraniczne osoby prawne wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału.
2. Przedsiębiorca, który przekazał do biura dane o zobowiązaniu konsumenta będącego osobą fizyczną, jest administratorem tych danych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 133, poz. 883, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 474, Nr 49, poz. 509 i Nr 100, poz. 1087).

3. Z zastrzeżeniem art. 12, przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, może przekazać do biura dane o zobowiązaniu konsumenta wyłącznie wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - 1) zobowiązanie powstało z tytułu umowy o kredyt konsumencki lub umowy o przewóz osoby w regularnej komunikacji publicznej wobec przedsiębiorcy przekazującego dane,
 - 2) kwota zobowiązania wynosi co najmniej równowartość w złotych polskich kwoty 50 euro,
 - 3) świadczenie jest wymagalne od co najmniej 60 dni,
 - 4) upłynęło co najmniej 21 dni od wysłania przez przedsiębiorcę listem poleconym, na adres wskazany przez konsumenta do korespondencji, a jeżeli konsument nie wskazał takiego adresu – na adres miejsca zameldowania konsumenta na pobyt stały lub czasowy, wezwania do zapłaty, zawierającego:
 - a) ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem nazwy i adresu siedziby biura, któremu dane będą przekazane,
 - b) informacje określone w art. 24 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 2 – jeżeli konsument jest osobą fizyczną.
4. W przypadku określonym w ust. 3, przedsiębiorca może przekazać do biura wyłącznie następujące dane:
 - 1) dotyczące przedsiębiorcy przekazującego dane, określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub w art. 2 ust. 1 pkt 2,
 - 2) dotyczące konsumenta, określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a)-e),
 - 3) dotyczące zobowiązania, określone w art. 2 ust. 1 pkt 3.
5. Jeżeli przekazane dane o zobowiązaniu konsumenta dotyczące:
 - 1) przedsiębiorcy - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a,) b) i d) lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. f)-h),
 - 2) konsumenta - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i d) lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a)-c),

3) zobowiązania - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), d), e), g) i h)

- biuro zwraca je przekazującemu przedsiębiorcy w celu uzupełnienia.

6. Biuro niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, usuwa otrzymane dane o zobowiązaniu konsumenta:

1) przekazane niezgodnie z postanowieniami ust. 1 lub 3 albo

2) przekraczające zakres określony w ust. 4.

Art. 10.

1. Z zastrzeżeniem art. 12, przedsiębiorca może przekazać do biura dane o zobowiązaniu innego przedsiębiorcy wyłącznie wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

1) zobowiązanie powstało wobec przedsiębiorcy przekazującego dane, z tytułu umowy związanej z wykonywaniem działalności gospodarczej przez obydwu przedsiębiorców,

2) kwota zobowiązania wynosi co najmniej równowartość w złotych polskich kwoty 500 euro,

3) świadczenie jest wymagalne od co najmniej 60 dni,

4) upłynęło co najmniej 21 dni od wysłania przez przedsiębiorcę przekazującego dane, będącego wierzycielem, listem poleconym, na adres wskazany przez dłużnika do korespondencji, a jeśli dłużnik nie wskazał takiego adresu – na adres siedziby dłużnika, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem nazwy i adresu siedziby biura, któremu dane będą przekazane.

2. W przypadku określonym w ust. 1, przedsiębiorca będący wierzycielem, może przekazać do biura dane dotyczące:

1) wierzyciela - określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub w art. 2 ust. 1 pkt 2,

2) dłużnika - określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub w art. 2 ust. 1 pkt 2,

- 3) wspólników dłużnika będącego spółką prawa handlowego, z których każdy reprezentuje co najmniej 10% głosów w Zgromadzeniu Wspólników tej spółki – określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a)-e),
 - 4) zobowiązania - określone w art. 2 ust. 1 pkt 3.
3. Jeżeli przekazane dane dotyczące:
- 1) wierzyciela - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i d) lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. f)-h),
 - 2) dłużnika - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i d) lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. f)-h),
 - 3) zobowiązania - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), d), e), g) i h),
- biuro zwraca je przekazującemu przedsiębiorcy w celu uzupełnienia.
4. Biuro niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, usuwa dane o zobowiązaniu przedsiębiorcy:
- 1) przekazane niezgodnie z postanowieniami ust. 1 lub
 - 2) przekraczające zakres określony w ust. 2.

Art. 11.

1. Przedsiębiorca może w każdym czasie przekazać do biura dane dotyczące posłużenia się wobec tego przedsiębiorcy podrobionym lub cudzym dokumentem, a w szczególności dokumentem potwierdzającym tożsamość lub zaświadczeniem o zatrudnieniu bądź zarobkach.
2. W przypadku określonym w ust. 1, przedsiębiorca może przekazać do biura dane:
 - 1) dotyczące przedsiębiorcy – określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub w art. 2 ust. 1 pkt 2,
 - 2) dotyczące dokumentu - określone w art. 2 ust. 1 pkt 4.
3. Przedsiębiorca jest obowiązany poinformować osobę, której dokumentem tożsamości posłużono się, o zamiarze przekazania danych o tym dokumencie do biura, z podaniem nazwy i adresu siedziby biura, któremu dane będą przekazane.

4. Jeżeli przekazane dane dotyczące:
 - 1) przedsiębiorcy, wobec którego posłużono się dokumentem - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i d) lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a) i f)-h),
 - 2) dokumentu - nie zawierają co najmniej elementów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a), b) lub c) i e)- biuro zwraca je przekazującemu przedsiębiorcy w celu uzupełnienia.
5. Biuro niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, usuwa dane dotyczące posłużenia się podrobionym lub cudzym dokumentem:
 - 1) przekazane niezgodnie z postanowieniami ust. 1 lub
 - 2) przekraczające zakres określony w ust. 2.

Art. 12.

1. Konsument lub przedsiębiorca może zażądać od przedsiębiorcy określonego w art. 9 ust. 1 przekazania do biura danych o wywiązywaniu się przez żądającego ze zobowiązań z tytułu umów o kredyt lub z innych powtarzających się zobowiązań pieniężnych. Żądanie takie składa się na piśmie, wskazując biuro, do którego dane powinny zostać przekazane.
2. Przedsiębiorca określony w art. 9 ust. 1, jest obowiązany spełnić żądanie, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:
 - 1) obowiązuje go umowa, o której mowa w art. 8, zawarta ze wskazanym w żądaniu biurem,
 - 2) od chwili spełnienia przez żądającego świadczenia z tytułu zobowiązania pieniężnego wobec tego przedsiębiorcy upłynęło nie więcej niż 12 miesięcy lub zobowiązanie jest nadal spełniane.
3. Przedsiębiorca określony w art. 9 ust. 1, spełniając żądanie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje do biura następujące dane:
 - 1) dotyczące tego przedsiębiorcy – określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), d) i e) lub w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a) i f)-i),

- 2) dotyczące żądającego:
 - a) określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a), b), d) i e), jeżeli żądającym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej,
 - b) określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit a)-c), jeżeli żądającym jest osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą,
 - c) określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a) i f)-i), jeżeli żądającym jest osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą,
- 3) kwotę zobowiązania, jeżeli powstało ono jednorazowo lub łączną kwotę zobowiązań w ciągu ostatnich 12 miesięcy, w przypadku zobowiązania powtarzającego się,
- 4) kwotę zobowiązań spełnionych w ciągu ostatnich 12 miesięcy z opóźnieniem wynoszącym co najmniej 14 dni.

Rozdział 4

Przechowywanie i ujawnianie danych przez biura informacji gospodarczej

Art. 13.

1. Biuro niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, dokonuje aktualizacji danych lub dane usuwa na żądanie przedsiębiorcy, który przekazał te dane do biura.
2. Biuro z własnej inicjatywy usuwa dane:
 - 1) otrzymane od przedsiębiorcy niezwiązanego z biurem umową, o której mowa w art. 8,
 - 2) dotyczące posłużenia się podrobionym lub cudzym dokumentem – po upływie 3 lat od końca roku, w którym biuro otrzymało te dane.
3. O aktualizacji lub usunięciu danych biuro niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, informuje każdego przedsiębiorcę, któremu dane te ujawniło w okresie 3 dni roboczych poprzedzających aktualizację lub usunięcie, o ile przedsiębiorca ten zawarł z biurem umowę, o której mowa w art. 8.
4. Biuro nie może powierzyć czynności związanych z przyjmowaniem, przechowywaniem i ujawnianiem danych innemu podmiotowi.

Art. 14.

1. Biuro ujawnia dane w drodze teletransmisji na wniosek każdej osoby, złożony w drodze teletransmisji. Regulamin zarządzania danymi może dopuszczać także inne sposoby składania wniosku lub ujawniania danych.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3-5 biuro ujawnia wszystkie posiadane dane w zakresie objętym wnioskiem.
3. Biuro ujawnia dane o zobowiązaniach konsumentów lub dane dotyczące posłużenia się podrobionym lub cudzym dokumentem wyłącznie:
 - 1) przedsiębiorcom, którzy zawarli z biurem umowę, o której mowa w art. 8,
 - 2) innym biurom oraz instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450 i 1452 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) w celu realizacji złożonych w nich wniosków o ujawnienie danych,
 - 3) komórkom organizacyjnym, o których mowa w art. 17 ust. 2.
4. Biuro odmawia ujawnienia danych, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że dane zostaną wykorzystane w celu sprzecznym z ustawą.
5. Biuro może na żądanie przedsiębiorcy, który przekazał dane do biura, wstrzymać na czas określony ujawnianie tych danych.
6. Ujawniając dane osobie innej niż określona w ust. 3, biuro poucza tę osobę o jej obowiązkach określonych w art. 18.

Art. 15.

1. Przedsiębiorca, który zawarł z biurem umowę, o której mowa w art. 8, może wystąpić do biura o ujawnienie danych o zobowiązaniach konsumenta, w terminie

30 dni od dnia czynności dokumentującej zamiar zawarcia między tymi osobami umowy o kredyt konsumencki.

2. Za czynność dokumentującą zamiar zawarcia umowy o kredyt konsumencki uważa się każdą czynność, w której konsument w sposób nie budzący wątpliwości wyraził wolę zawarcia takiej umowy, w szczególności przez złożenie wniosku, zamówienia lub zawarcie umowy przedwstępnej.

Art. 16.

Przedsiębiorca może odmówić zawarcia umowy, z powołaniem się na dane otrzymane z biura, podając nazwę i adres siedziby biura, z którego otrzymał dane, w ciągu 3 dni roboczych od dnia otrzymania tych danych.

Art. 17.

Do nieodpłatnego otrzymywania danych z biura są uprawnieni:

- 1) Prokurator Krajowy,
- 2) Komendant Główny Policji,
- 3) Szef Biura Ochrony Rządu,
- 4) Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej,
- 5) Generalny Inspektor Informacji Finansowej,
- 6) Dyrektorzy Izb Skarbowych,
- 7) Dyrektorzy Urzędów Kontroli Skarbowej.

Art. 18.

1. Podmiot, który otrzymał dane z biura jest zobowiązany usunąć je w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania. Obowiązek ten dotyczy również biura w zakresie danych otrzymanych z innego biura.
2. Podmiot, który otrzymał dane z biura nie może ich ujawnić innym osobom. Nie dotyczy to ujawniania przez biuro, zgodnie z ustawą, danych otrzymanych z innego biura.

Art. 19.

1. Biuro obowiązane jest prowadzić rejestr zapytań, obejmujący następujące informacje:
 - 1) data ujawnienia danych,
 - 2) oznaczenie podmiotu, któremu dane ujawniono,
 - 3) ujawnione dane.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przechowywane w rejestrze zapytań przez okres 2 lat od dnia ujawnienia danych przez biuro.
3. Każdy ma prawo wglądu do rejestru zapytań w zakresie dotyczącym ujawniania jego danych. Wgląd do rejestru zapytań po upływie trzech miesięcy od poprzedniego wglądu jest bezpłatny.

Art. 20.

Biura są uprawnione do otrzymywania danych ze zbiorów PESEL na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960 i Nr 110, poz. 1189).

Rozdział 5

Postępowanie reklamacyjne

Art. 21.

1. W przypadku:
 - 1) całkowitego zaspokojenia zobowiązania, jego wygaśnięcia lub odroczenia,
 - 2) stwierdzenia faktu nieistnienia zobowiązania,

- 3) powzięcia przez przedsiębiorcę wiadomości o odzyskaniu przez osobę utraconego dokumentu, o którym mowa w art. 11
 - przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, zażądać od biura, któremu przekazał dane o zobowiązaniu lub utraconym dokumencie, usunięcia tych danych.
2. W przypadku:
 - 1) powzięcia wiarygodnej informacji, że przekazane dane są nieprawdziwe,
 - 2) częściowego zaspokojenia zobowiązania,
 - 3) powzięcia wiarygodnej informacji o zmianie innych danych przekazanych przez przedsiębiorcę do biura w myśl art. 9 – 11
 - przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, zażądać od biura aktualizacji danych, przekazując do biura zmienione dane lub zażądać od biura usunięcia przekazanych danych.
3. Przeniesienie wierzytelności na osobę trzecią nie zwalnia zbywcy wierzytelności od obowiązków określonych w ust. 1 i 2, chyba że uprzednio zażądał od biura usunięcia przekazanych danych.

Art. 22.

1. Konsument lub przedsiębiorca ma prawo do nieodpłatnego wglądu do przechowywanych przez biuro dotyczących go danych, przekazanych zgodnie z art. 9 - 11, oraz prawo żądania ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania lub usunięcia, jeżeli są one niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały udostępnione, lub są przechowywane z naruszeniem ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W zakresie danych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 3, konsument lub przedsiębiorca może żądać uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania lub usunięcia danych od przedsiębiorcy, który przekazał te dane do biura.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 23.

W ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 101, poz. 1178 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 483, Nr 48, poz. 552, Nr 70, poz. 819, Nr 114, poz. 1193 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 37, poz. 424, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1084 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) w art. 9 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Zakład ubezpieczeń może udostępniać dane dotyczące umów ubezpieczenia na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia _____ o udostępnianiu informacji gospodarczej (Dz. U. Nr _____, poz. _____).".

Art. 24.

W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, Nr 158, poz. 1042, z 1998 r. Nr 94, poz. 594, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 88, poz. 980, Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 555, Nr 43, poz. 489, Nr 103, poz. 1099 oraz z 2001 r. Nr 154, poz. 1800 i 1802) po art. 62 dodaje się art. 62a w brzmieniu:

„Art. 62a. Przedsiębiorstwo energetyczne może udostępniać dane o odbiorcy na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia _____ o udostępnianiu informacji gospodarczej (Dz. U. Nr _____, poz. _____).”.

Art. 25.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754, Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 107, poz. 669, Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 702 i 703, Nr 94, poz. 1037, Nr 103, poz. 1099, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr

110, poz. 1189, Nr 123, poz. 1351, Nr 154, poz. 1779 i 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) w art. 160 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywanie, przechowywanie oraz ujawnianie danych w trybie i na warunkach określonych w ustawie z dnia _____ o udostępnianiu informacji gospodarczej (Dz. U. Nr _____, poz. _____).”.

Art. 26.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450 i 1452 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) w art. 105 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

"4a. Instytucje utworzone na podstawie ust. 4 ujawniają dane biurom informacji gospodarczej działającym na podstawie ustawy z dnia _____ o udostępnianiu informacji gospodarczej (Dz. U. Nr _____, poz. _____), w zakresie określonym w tej ustawie, w celu realizacji wniosków o ujawnienie danych, złożonych w tych biurach.

4b. Bank może udostępniać dane, o których mowa w art. 104 ust. 1 pkt 1 i 2, na zasadach i w trybie określonym w ustawie, o której mowa w ust. 4a."

Art. 27.

W ustawie z dnia 21 lipca 2000 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 73, poz. 852, z 2001 r. Nr 122, poz. 1321 i Nr 154, poz. 1800 i 1802 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) po art. 70 dodaje się art. 70a w brzmieniu:

"Art. 70a. Operator lub podmiot udostępniający usługi telekomunikacyjne może udostępniać dane o użytkowniku na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia _____ o udostępnianiu informacji gospodarczej (Dz. U. Nr _____, poz. _____)."

Art. 28.

W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz.U. Nr 103, poz. 1099) w art. 54 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywanie, przechowywanie oraz ujawnianie danych w trybie i na warunkach określonych w ustawie z dnia _____ o udostępnianiu informacji gospodarczej (Dz. U. Nr _____, poz. _____).”.

Art. 29.

Przepisy ustawy stosuje się również do udostępniania danych o zobowiązaniach wymagalnych, powstałych przed dniem jej wejścia w życie.

Art. 30.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

UZASADNIENIE

Wyłudzenia i oszustwa to poważny problem polskiej gospodarki. Przedmiotem wyłudzenia mogą być między innymi towary, usługi i kredyty pieniężne. Problem ten dotyczy zarówno przedsiębiorców, udzielających w różnych formach kredytu nierzetelnym konsumentom, jak i transakcji zawieranych w obrocie gospodarczym między przedsiębiorcami. Szacuje się, że straty ponoszone przez polskich przedsiębiorców z powodu wyłudzeń i oszustw sięgają w skali całego kraju setek milionów złotych miesięcznie. Co miesiąc z tego powodu trafia do sądów kilkadziesiąt tysięcy pozwów.

Utrzymywanie aktualnej sytuacji prowadzi do nieuzasadnionego obciążania złymi długami rzetelnych konsumentów (na których przedsiębiorcy przerzucają część strat spowodowanych wyłudzeniami), do narastania strat u przedsiębiorców (co z kolei stanowi jedną z przyczyn ograniczania przez nich inwestycji i innych kosztów, w tym zatrudnienia) oraz może doprowadzić do załamania polskiego wymiaru sprawiedliwości obciążonego dużą ilością pozwów o zapłatę. Straty ponoszone przez przedsiębiorców wskutek wyłudzeń i oszustw przekładają się również na niższe wpływy budżetu państwa z tytułu podatku od dochodów przedsiębiorców.

Oszustw i wyłudzeń nie da się całkowicie wyeliminować, ale można je znacznie ograniczyć przez stworzenie nowoczesnych mechanizmów umożliwiających weryfikację wiarygodności płatniczej kontrahenta przed zawarciem umowy. Jednocześnie wskazują na to doświadczenia państw Unii Europejskiej, gdzie przy zawieraniu umów mających element kredytowania (w tym różne formy kredytu konsumenckiego i kupieckiego) powszechnie korzysta się z usług biur informacji kredytowej, gromadzących i udostępniających informacje o przypadkach niesolidności płatniczej. Rozwiązania istniejące w takich krajach jak Niemcy, Holandia czy Wielka Brytania służyły za wzór przy tworzeniu przepisów ustawy.

Celem niniejszego projektu ustawy jest stworzenie ram prawnych do funkcjonowania takiego mechanizmu w Polsce. Ustawa, z jednej strony, umożliwi udostępnianie informacji o nierzetelnych dłużnikach zainteresowanym podmiotom, z drugiej zaś strony, poddaje ten proces określonym rygorom, zapewniającym m.in. wiarygodność udostępnianych informacji, ochronę słusznych praw osób, których informacje te dotyczą oraz stosowny zakres nadzoru państwa nad tym procesem.

Projekt ustawy został oparty na założeniu, że informacje o zakresie wywiązywania się ze zobowiązań przez konsumentów stanowią element ich danych osobowych podlegających prawnej ochronie. Dlatego tego rodzaju informacje powinny być udostępniane jedynie w związku z bezpośrednim, udokumentowanym zamiarem zawarcia umowy o kredyt konsumencki. Natomiast tego rodzaju ograniczenia nie powinny obowiązywać przy udostępnianiu danych o zadłużeniach przedsiębiorców.

Założono również, że pośrednictwo w udostępnianiu informacji o nieterminowym wywiązywaniu się ze zobowiązań stanowi usługę związaną z obrotem gospodarczym. Nie jest celowe powierzanie realizacji tego rodzaju usług jednostkom publicznym, gdyż

musiałoby się to wiązać z rozbudową administracji publicznej i ponoszeniem nakładów budżetowych. O nieskuteczności takiego rozwiązania świadczy m.in. nikła efektywność rejestru dłużników niewypłacalnych w ramach Krajowego Rejestru Sądowego.

Dlatego w projekcie przyjęto, że świadczenie usług pośrednictwa w udostępnianiu informacji o nieterminowym wywiązywaniu się ze zobowiązań będzie się odbywać na zasadach komercyjnych, w ramach działalności gospodarczej wyspecjalizowanych przedsiębiorców. Działalność ta, ze względu na jej szczególny charakter, będzie nadzorowana przez państwo.

Art. 1 projektu przesądza, że ustawa reguluje zasady i tryb udostępnienia informacji dotyczących wiarygodności płatniczej (informacji gospodarczej) jedynie w takim przypadku, gdy odbiorca udostępnianej informacji nie jest znany w chwili jej przekazywania do instytucji pośredniczącej (biura informacji gospodarczej). Ustawa nie ingeruje zatem w wymianę tego rodzaju informacji bezpośrednio między zainteresowanymi stronami.

W art. 2 ust. 1 został określony dopuszczalny zakres danych, jakie mogą stanowić przedmiot udostępniania za pośrednictwem biur informacji gospodarczej. Zakres ten został ograniczony do danych niezbędnych dla realizacji celów ustawy.

Art. 3 stanowi, że udostępnianie informacji gospodarczej nieoznaczonemu adresatowi może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem biur informacji gospodarczej. Nie będzie możliwe podawanie takich danych do wiadomości publicznej w inny sposób (np. przez publikowanie list dłużników w internecie), chyba że możliwość taką dopuszczają przepisy odrębne.

Art. 4 określa wymogi, jakie powinno spełniać biuro informacji gospodarczej. Ze względu na potrzebę zapewnienia wiarygodności biura oraz szczególny charakter jego działalności przyjęto m.in. wysoki próg kapitału założycielskiego wymaganego do utworzenia biura, przepisy umożliwiające identyfikację jego akcjonariatu oraz wprowadzono zakaz pełnienia funkcji w organach biura przez osoby karane za przestępstwa umyślne. Biuro nie będzie mogło prowadzić innej działalności gospodarczej niż określona w ustawie, co służy ograniczeniu możliwości wykorzystywania danych gromadzonych przez biuro do celów sprzecznych z ustawą. Z kolei obowiązek ubezpieczania się od odpowiedzialności cywilnej służy ochronie interesów osób, których dane biuro gromadzi.

Art. 5-7 projektu regulują sposób wykonywania przez państwo nadzoru nad działalnością biur. Celem tego nadzoru jest zapewnienie ochrony praw osób, których dane są gromadzone i przechowywane przez biura. Środki nadzoru powinny być dobrane w taki sposób, aby w jak największym stopniu zapewnić realizację tego celu. Instrumenty administracyjnej reglamentacji działalności gospodarczej, takie jak koncesja bądź zezwolenie, określone w Prawie działalności gospodarczej, uznano za nieadekwatne do określonego powyżej celu wykonywania nadzoru. Wprowadzono natomiast przepisy uzależniające możliwość wykonywania działalności przez biuro od zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki regulaminu zarządzania danymi, precyzującego m.in. sposób pozyskiwania danych, ich zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem oraz ich ujawniania. Minister będzie miał możliwość sprawdzania stanu faktycznego przez dokonywanie kontroli. W razie prowadzenia przez biuro działalności w sposób niezgodny z ustawą bądź regulaminem zarządzania danymi minister będzie mógł stosować bardzo silne sankcje (kara pieniężna, zakaz wykonywania działalności przez biuro skutkujący rozwiązaniem spółki prowadzącej biuro). Są to sankcje silniejsze niż stosowane w przypadku koncesji bądź zezwolenia.

W myśl art. 8 biuro pozyskuje dane jedynie od przedsiębiorców, z którymi związane jest trwałą stosunkiem umownym. Przepis ten służy zapewnieniu wiarygodności danych, bowiem eliminuje możliwość wprowadzenia do zasobów biura danych pochodzących od nieznanego biuro przedsiębiorców.

Przepis art. 9 ust. 1 wyodrębnia spośród ogółu przedsiębiorców pewną szczególną grupę (zwaną dalej w treści niniejszego uzasadnienia „przedsiębiorcami kwalifikowanymi”). Są to przedsiębiorcy, którzy ze względu na przedmiot wykonywanej działalności gospodarczej udzielają w szerokim zakresie kredytu konsumenckiego. Art. 9 ust. 1 przyznaje prawo do udostępniania danych o zobowiązaniach konsumenckich jedynie przedsiębiorcom kwalifikowanym. Ta grupa przedsiębiorców jest bowiem najbardziej dotknięta skutkami nierzetelności konsumentów. Rozwiązanie takie zostało wprowadzone w celu wyważenia interesów, z jednej strony, przedsiębiorców mających prawo do minimalizowania ryzyka wyłudzenia, zaś, z drugiej strony, konsumentów mających prawo do ochrony swych danych osobowych.

Ochronę danych osobowych konsumentów, będących osobami fizycznymi, zapewnia art. 9 ust. 2, który stanowi, że przedsiębiorca przekazujący do biura dane dotyczące tych

konsumentów jest administratorem tych danych w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych i podlega wszelkim rygorom tej ustawy.

Ochronie praw konsumenta służą również postanowienia art. 9 ust. 3. Przyjęto, że dane mogą zostać przekazane do biura informacji gospodarczej dopiero po upływie 60 dni od terminu płatności i 21 dni od wystosowania ostrzeżenia o zamiarze przekazania danych. Postanowienia te umożliwiają spłacenie należności i uniknięcie przekazania danych do biura, jeżeli opóźnienie w dokonaniu płatności było spowodowane pomyłką czy niedopatrzeniem, a nie niewypłacalnością bądź złą wolą dłużnika.

Przepisy art. 9 ust. 4-6 określają zakres danych o zadłużeniu konsumentom przekazywanych do biura. Biuro jest obowiązane niezwłocznie usunąć dane przekraczające ten zakres. Jeżeli natomiast zakres przekazanych danych jest niewystarczający do realizacji celów ustawy (np. niemożliwość prawidłowej identyfikacji dłużnika), biuro zwraca dane w celu ich uzupełnienia.

Przepisy art. 10 regulują tę samą materię co art. 9, w odniesieniu do danych o zadłużeniu przedsiębiorców. Podstawowe różnice między przepisami art. 9 a art. 10 polegają na tym, że:

- dane o zadłużeniu przedsiębiorcy może przekazać do biura każdy przedsiębiorca, a nie tylko przedsiębiorca kwalifikowany,
- minimalna kwota zobowiązania, o którym dane wolno przekazać do biura jest wyższa w przypadku zobowiązań przedsiębiorców niż w przypadku zobowiązań konsumentów,
- przekazywanie tych danych nie podlega rygorom ustawy o ochronie danych osobowych.

Ponadto w art. 10 ust. 2 pkt 3 dopuszczono również możliwość przekazywania do biura danych pozwalających na identyfikację znaczących wspólników przedsiębiorcy, którego dane dotyczą. Dzięki temu będzie możliwe unikanie, dzięki informacjom otrzymywanym z biur, wyłudzeń polegających na zakładaniu spółek, w celu otrzymania kredytu przez wspólników, którzy jako osoby fizyczne takiego kredytu otrzymać nie mogą.

Przepisy art. 11 stwarzają możliwość udostępniania za pośrednictwem biur informacji o przypadkach posługiwania się fałszywymi lub cudzymi dokumentami w celu

wyłudzenia kredytu. Najczęstsze przypadki tego rodzaju wyłudzeń polegają na zawarciu umowy przy posłużeniu się cudzym dokumentem potwierdzającym tożsamość oraz na przedstawieniu nieprawdziwego zaświadczenia o zatrudnieniu bądź zarobkach.

Art. 12 zawiera kolejne przepisy mające na celu ochronę praw podmiotów, których dane znajdują się w biurach informacji gospodarczej. Biura w zasadzie otrzymywać będą informację negatywną tzn. informację o nieterminowym wywiązywaniu się dłużników ze zobowiązań. Do prawidłowej oceny wiarygodności płatniczej konsumenta lub przedsiębiorcy niezbędna jest również informacja pozytywna - o fakcie terminowego i rzetelnego wywiązywania się ze zobowiązań. Art. 12 stwarza mechanizm przekazywania do biur informacji pozytywnej na żądanie osoby, której dane dotyczą. Ze względu na zasadę swobody zawierania umów obowiązek taki został nałożony jedynie na przedsiębiorców kwalifikowanych, którzy zawarli z biurami umowy o udostępnianiu danych.

Przepisy art. 13, dotyczącego przechowywania i aktualizacji danych przez biura, skonstruowane zostały przy zachowaniu zasady, że za wiarygodność danych odpowiada ten, kto dane do biura przekazał. Wprowadzono jednak w ust. 2-3 wyjątki od tej zasady, polegające m.in. na tym, że w uzasadnionych przypadkach biuro może dokonać aktualizacji lub usunięcia danych na wniosek osoby, której dane dotyczą. Będzie się tak działo wówczas, gdy osoba ta w sposób nie budzący wątpliwości udowodni wobec biura, że dane są nieprawdziwe, nieaktualne lub nie ma podstaw do ich przechowywania przez biuro, a jednocześnie przedsiębiorca, który dane te do biura zgłosił, nie wywiązuje się z obowiązków określonych w art. 20.

Postanowienie art. 14 ust. 1 przesądza, że biura informacji gospodarczej będą działały przy wykorzystaniu technik teleinformatycznych. Zakłada się, że ujawnianie danych będzie się odbywać w technologii *on-line*. W ten sam sposób będzie się odbywać również przekazywanie danych do biur przez przedsiębiorców; nie wynika to bezpośrednio z ustawy lecz spowodują to zapisy regulaminów zarządzania danymi. Przyjęcie takich rozwiązań umożliwi szybki dostęp do informacji i jej bieżącą aktualizację, a jednocześnie pozwoli na oferowanie przez biura swoich usług po niskiej cenie. Szacuje się, że cena za ujawnienie danych dotyczących jednego dłużnika wynosić będzie kilka złotych.

Przepis art. 14 ust. 2 uniemożliwia biuru manipulowanie informacją przez selektywne ujawnianie posiadanych danych. Z kolei ust. 3 w tym samym artykule realizuje zasadę ograniczonego dostępu do danych o zadłużeniu konsumentów oraz danych o posłużeniu się cudzym lub fałszywym dokumentem – zawierających prawnie chronione dane osobowe. Dzięki postanowieniu art. 14 ust. 3 pkt 2 podmiot korzystający z usług danego biura będzie mógł za jego pośrednictwem otrzymać interesujące go informacje znajdujące się w zasobach wszystkich istniejących biur (na podstawie doświadczeń innych krajów przewiduje się, że na rynku polskim będą funkcjonować docelowo 2-3 biura informacji gospodarczej).

Art. 15, 16, 18 i 19 to kolejne z licznych przepisów ustawy mających na celu ochronę praw osób, których dane są przechowywane przez biuro. Przedsiębiorca może wystąpić do biura o ujawnienie danych dotyczących konsumenta jeżeli zawarł z biurem umowę o udostępnianiu danych oraz uzyskał zgodę konsumenta, którego dane dotyczą. Ubiegać się o dane konsumenta bez jego zgody może jedynie przedsiębiorca kwalifikowany, wyłącznie w związku z zamiarem zawarcia umowy o kredyt konsumencki. Otrzymane z biura dane o zadłużeniu konsumenta lub przedsiębiorcy nie mogą stanowić przyczyny odmowy zawarcia umowy z tą osobą, jeżeli od chwili uzyskania danych minęło więcej niż trzy dni. Osoba, która otrzymała dane z biura nie może ujawniać ich innym osobom oraz jest obowiązana usunąć dane w ciągu 14 dni. Biuro ma obowiązek przechowywać informacje o podmiotach, którym ujawniło dane i zapewniać dostęp do tych informacji osobom, których dane zostały ujawnione.

Także cały rozdział 5 projektu jest poświęcony ochronie praw osób, których dane są przechowywane i ujawniane przez biura. W projekcie ustawy przyjęto zasadę, że odpowiedzialnym za aktualność i rzetelność informacji znajdującej się w biurze jest przedsiębiorca, który informację tę do biura przekazał. Związane z tym obowiązki przedsiębiorcy określa art. 20. W razie powstania sytuacji, w której dalsze przechowywanie danych przez biuro jest nieuzasadnione przedsiębiorca jest obowiązany zażądać od biura usunięcia tych danych, jeżeli natomiast dane uległy zmianie, przedsiębiorca jest obowiązany zażądać od biura ich aktualizacji. W myśl art. 13 ust. 1 biuro ma obowiązek spełnienia takich żądań przedsiębiorcy. W art. 22 sprecyzowano prawo tych osób do wglądu do danych oraz do żądania ich aktualizacji bądź usunięcia.

Art. 20 umożliwia biurom informacji gospodarczej korzystanie ze zbioru danych PESEL w celu weryfikacji danych otrzymywanych od przedsiębiorców.

Zmiany w ustawach: o działalności ubezpieczeniowej, o giełdach towarowych, - Prawo energetyczne, - Prawo bankowe, - Prawo telekomunikacyjne, - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi umożliwią poszczególnym kategoriom przedsiębiorców udostępnianie danych za pośrednictwem biur informacji gospodarczej bez naruszania przepisów o tajemnicy, obowiązujących te kategorie przedsiębiorców. Ponadto zmiana w Prawie bankowym umożliwia współpracę biura informacji kredytowej, utworzonego na podstawie Prawa bankowego, z biurami informacji gospodarczej.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji

1) Konsultacje społeczne

Projekt został opracowany przez Ministerstwo Gospodarki na podstawie projektu ustawy przygotowanego przez Koalicję na Rzecz Rzetelności Obrotu Gospodarczego, która reprezentuje środowisko przedsiębiorców zainteresowanych w stworzeniu ewidencji nierzetelnych dłużników. Projekt został opracowany w oparciu o przyjęte przez Radę Ministrów założenia do pakietu „Przede wszystkim Przedsiębiorczość”. Projekt ustawy jest obecnie konsultowany z organizacjami konsumenckimi.

2) Zakres skutków regulacji

Przygotowana ocena stanowi minimalny jej zakres. Ze względu na to, że niniejsza regulacja nie spowoduje powstania kosztów dla budżetu nie jest konieczne przygotowanie pogłębionej analizy.

3) Skutki wprowadzenia ustawy w życie

- wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Przygotowanie projektu ustawy nie powodowało wydatków budżetowych. Ustawa spowoduje minimalne skutki dla budżetu państwa, związane z koniecznością zwiększenia zatrudnienia o 2 osoby, pełniące funkcje kontrolerów, przeprowadzających w biurach informacji gospodarczej kontrole w zakresie określonym w ustawie. Projekt ustawy nie zakłada innych wydatków związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem biur informacji gospodarczej.

- wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków związanych z rynkiem pracy.

- wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wejście w życie ustawy nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki poza granicami kraju. Będzie miało wpływ na konkurencyjność wewnętrzną ze względu na zwiększenie bezpieczeństwa obrotu i możliwość sprawdzenia wiarygodności płatniczej kontrahentów przez przedsiębiorców.

- wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rozwój regionów.

- skutki prawne regulacji

Wejście w życie ustawy zmieni zakres ochrony danych osobowych w odniesieniu do osób fizycznych.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/1520/2002/DPE/jk

Warszawa, 28 maja 2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM 10-106-02), pozwalam sobie poinformować, że opinia do ww. projektu ustawy wyrażona została przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Minister Danutę Hübner w piśmie z dnia: 15.04.2002 r. (pismo nr Sekr.Min.DH/1032/2002/DPE-ksz).

Jednocześnie informuję, że pozytywna konkluzja zawarta w tej opinii zachowuje aktualność w stosunku do przedłożonej wersji projektu.

W załączeniu przekazuję kopię opinii

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jacek Piechota
Minister Gospodarki

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Pietras

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/1032 /2002/DPE/ksz

Warszawa, 15 kwietnia 2002 r.

Pan
Stanisław Jaśkiewicz
Sekretarz
Komitetu Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczej, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr KRM-10-39-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedłożony projekt ustawy określa zasady i tryb udostępniania przez przedsiębiorców, osobom trzecim, danych dotyczących wiarygodności płatniczej konsumentów i innych przedsiębiorców.
- II. Zagadnienie ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej reguluje **Dyrektywa 95/46/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z 24 października 1995 roku o ochronie osób w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz o swobodnym obiegu tych danych (Dz. Urz. WE z 23.11.1995 nr L. poz. 31).

Zasadniczym celem tej dyrektywy jest zapewnienie ochrony prawa do prywatności osób fizycznych oraz umożliwienie swobodnego przepływu danych osobowych pomiędzy państwami, które gwarantują odpowiedni poziom ochrony. Ponadto, nakłada ona na państwa członkowskie obowiązek szczegółowego określenia warunków, w jakich przetwarzanie danych jest zgodne z prawem (art. 5 dyrektywy).

III. Projekt ustawy określa zakres danych podlegający udostępnieniu oraz podmioty uprawnione do ich otrzymania.

Dyrektywa 95/46/WE w art. 7 ust. 3 stanowi, iż przetwarzanie danych osobowych jest możliwe gdy jest ono niezbędne do wykonania przez administratora danych spoczywającego na nim obowiązku nałożonego przepisami prawa. Przepis prawa jest jedyną z ogólnych podstaw dopuszczalności przetwarzania danych osobowych. Zatem, należy uznać za zgodną z prawem wspólnotowym propozycję utworzenia na mocy ustawy, biur informacji, których zadaniem będzie udostępnianie wyłącznie danych o zadłużeniu konsumentów z tytułu szeroko rozumianego kredytu konsumenckiego oraz zadłużeniu wobec przewoźników.

IV. Art. 6 ww. dyrektywy nakazuje, aby dane osobowe były przetwarzane w sposób uczciwy i zgodny z prawem, gromadzone dla konkretnych celów, adekwatne w stosunku do celu przetwarzania, dokładne, aktualne oraz przetwarzane nie dłużej, niż jest to konieczne dla realizacji celów, dla których zostały zgromadzone. Spełnienie tych wymogów gwarantowane jest w ww. projekcie m.in. w art.15. Zgodnie z jego treścią, biuro informacji dokonuje aktualizacji danych lub dane usuwa na żądanie przedsiębiorcy, który przekazał te dane do biura. Istotne znaczenie w tym kontekście ma również przepis art. 22 omawianego projektu, przyznający konsumentowi i przedsiębiorcy prawo do sprostowania i uzupełnienia danych jeżeli uznają je za niekompletne.

V. Projekt ustawy zawiera istotne ograniczenia dotyczące trybu udzielania informacji. Zgodnie z art. 16 ust. 3 biuro udostępnia dane, tylko podmiotom przewidzianym w projekcie ustawy oraz odmawia ich ujawnienia, jeżeli istnieje przypuszczenie że zostaną one wykorzystane w celu sprzecznym z ustawą. Zapis ten, stanowi ochronę przed udzieleniem i wykorzystaniem informacji w innym celu, niż ten, dla którego zostały one udostępnione. Powyższe rozwiązania są zgodne z ogólnymi zasadami dotyczącymi ochrony danych osobowych, wyrażonych w art. 6 Dyrektywy 95/46/WE.

VI. Projekt ustawy przewiduje możliwość przekazania informacji o zobowiązaniach konsumentów, przez przedsiębiorcę, z tytułu umowy o kredyt konsumencki (art. 9 ust. 2). Projekt w art. 2 wprowadza definicję kredytu konsumenckiego. Zgodnie z tym art. "umowa o kredyt konsumencki", jest to *umowa, na mocy której przedsiębiorca w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci.* Należy zaznaczyć, iż

definicja ta w jest zgodna z definicją zawartą w Dyrektywie 87/102/EWG o kredycie konsumenckim.

VII. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczej, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Piotras

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jacek Piechota
Minister Gospodarki

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 19 czerwca 2002 r.

Cena 1,65 zł + 22% VAT

